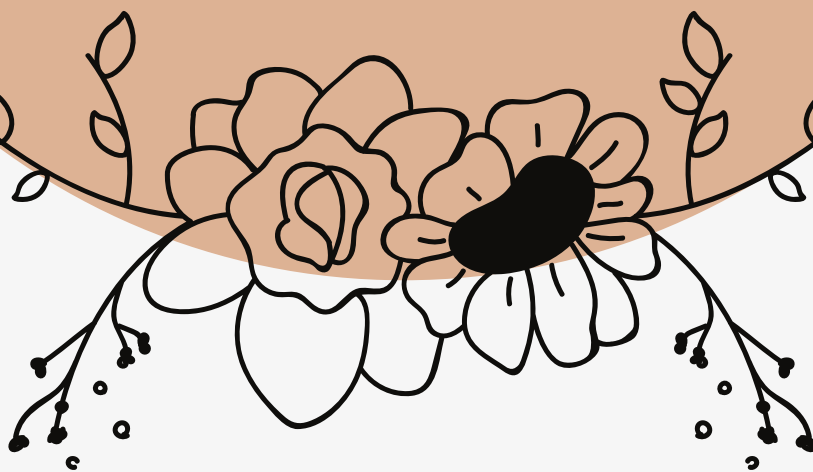

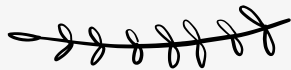
מחזור יום הכיפורים

ואף על פי ששערי תפלה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו"
(בבלי ברכות לב ע"ב)

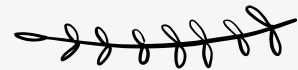

סדר התכנסות

יום כיפור

ערב יום כיפור

31 מוסף

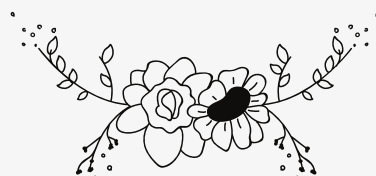
35 על סף נעילה

3 הקדמה

5 הדלקת נרות

8 פתח לנו שער

- א. תפילה זכה - התכונות ליום כיפור 9
ב. כל נדרי 14
ג. וידוי 17
ד. סליחות 23
ה. נתני תוקף 25
ו. קדיש וזמן געגוע 27
ז. סוגר תפילה 29

הקדמה

יום הכיפורים הוא אחד הימים הקדושים והחשובים במסורת היהודית, זהו מועד של חשבון נפש המהווה הזדמנות להתבונן פנימה כיחידים וכקולקטיב. המפגש עם יום כיפור הוא הזמנה עמוקה למפגש עם תפילה, עם כוחו של ציבור המבקש מחילה, שינוי ותשובה שקשורים באופן עמוק למעשים. יום של התכווננות לשנה חדשה, טובה יותר.

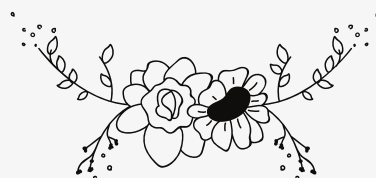
למי מיועדות תפילותינו?

מהו משטח ההמראה שלנו?

עד כמה סידור התפילה המסורתי הוא משטח ההמראה שלנו ועד כמה אנחנו מפחדים מהאפשרות לפתוח אותו בכלל? אלו הן השאלות שהעסיקו אותנו בבניית המחזור שלפנינו.

החוברת שלפניכם היא תוצאה של מסורות משותפות שמתחברות יחדיו, היא בקשה ליצור תרבות יהודית ישראלית שמכילה בתוכה באופן עמוק את המסורת היהודית העתיקה, מסורות ישראליות ומסורות מתחדשות. האסופה מחזיקה את הרצון להיות חוליה בשרשרת ולהרחיב אותה, ואולי אפילו את האמירה שאפשר להוסיף חרוז קצת שונה. זה מה שעושה את השרשרת שלנו ליפיפה.

החוברת בנויה על פי התבנית של יום הכיפורים המסורתי, מחזור יום הכיפורים של מכינת רבין, של קהילות הצעירים של החלוץ בחיפה ושל מחזורי יום כיפור נוספים שכבר פרצו את הדרך. היא תוצאה של ניסוי ותהייה, של בחירה ושל הרחבת הגבול.

הקדמה

החוברת בנויה משלושה חלקים:

- א. ערב יום כיפור
- ב. מוסף - לפתיחת יום כיפור עצמו
- ג. נעילה וסיום

החוברת שלפניכם היא רחבה ועשירה, ובנויה מתוך כוונה שכל קהילה או התכנסות תוכל לבחור את המהלך, הטקסטים, הפיוטים והשירים שחשובים ומתאימים לה.

אנחנו ממליצים שלא להשתמש בחוברת במלואה, אלא לבחור כמה טקסטים/שירים/פיוטים מתוך כל חלק. בניסיון שלפניכם יש רצון לתת מענה למרחבים מסורתיים יותר, חילוניים יותר ומשלבים.

אנחנו ממליצים לייצר התכנסות בערב יום כיפור, בבוקר יום כיפור ולקראת צאת הצום. מומלץ להוסיף שיעורים וסדנאות, החל משיעורים בנושא תשובה, חשבון נפש, סליחה, התעוררות, ספר יונה (זה הספר שנהוג לקרוא ביום הכיפורים) ועד למרחבי משחק ויצירה.

מקרא:

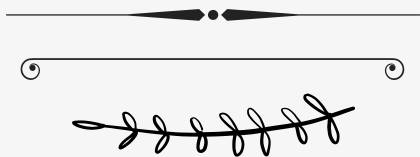
סימן - שיר/פיוט ששרים

סימן - קטע קריאה

סימן- הזמנה לשיתוף

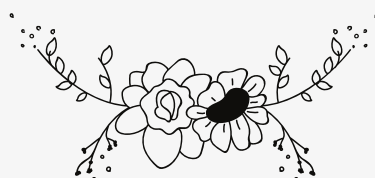
צד החוברת - העשרה/הסברים

התבוננות והקשבה ללב - הזמנה להתחיל במדיטציה מאיזה סוג שמתאים לכם.

בברכת יום מעמיק ומשמעותי

וצום קל

תודות

המדרשה באורנים

<https://www.facebook.com/oranimidrasha>

החלוץ - להגשמה משותפת

<https://www.hechalutz.com>

מרכז ספיר

<https://sapircenter.org.il/>

החבורת נאספה ונערכה על ידי:

נעמי קרן
יובל פרומר
ישי ניצן
יוגב שכטר

הדלקת נרות

"בין חול לקודש"

תבורך לנו נר של כיפורים על
כי בשורת מנוחה הבאת לנו.
לובן אורך מביא את האור
למעוננו בטוהר ובזוך. תלווננו
שלהבת קדשך בימי העמל
הקשים עד כי תשוב ותאיר
עמנו.

ערוך מתוך ברכת הקיבוצים מעין ברוך,
חצרים, גונן, בית העמק

"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך
העולם, אשר קידשנו במצוותיו
וציוונו להדליק נר של (אם זה
גם שבת - שבת ושל) יום
הכיפורים"

"בחדש השביעי בעשור לחדש
תענו את-נפשותיכם,
וכל-מלאכה לא תעשו--האזרח,
והגר הגר בתוככם. כי-ביום הזה
יכפר עליכם, לטהר אתכם:
מכל חטאתיכם, לפני יהוה,
תטהרו. שבת שבתון היא לכם,
ועניתם את-נפשותיכם--חקת,
עולם. והיתה-זאת לכם לחקת
עולם, לכפר על-בני ישראל
מכל חטאתם--אחת, בשנה;
ויעש, כאשר צוה יהוה
את-משה."
(ויקרא ט"ז כ"ט-ל"ד)

סתיו יהודי

אברהם חלפי

סְתוֹ יְהוּדִי בְּאֶרֶץ אֲבוֹתַי
שׁוֹלַח בִּי
רִמְזֵי אֱלֹוֹל.
כָּבֵד מְשַׁתַּגְּעוֹת בִּי קֶצֶת
הַצְּפוּרִים הַקְּטַנּוֹת שׁוֹרְקוֹת הָעֶצֶב
שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים.
אֲזַי יִתְקַע בְּשׁוֹפְרוֹת לְפֶתַח שַׁעְרֵי שָׁמַיִם.
וּפָנִים יְהוּדִיּוֹת מִן הַגּוֹלָה
בְּאַפְרָקֵר נוֹגָה
יִרְחֲפוּ לִפְנֵי כֶּסֶא אֲדוֹן עוֹלָם.
וּבְקִשׁוֹת וּמִתְחַנְּנִים וְנִיצוּצוֹת הַרְבֵּה
בְּעֵמֶק עֵינִיהֶן.

למדני אלוהי

מילים: לאה גולדברג לחן: דלית מעיין

למדני, אֱלֹהִי, בָּרֶךְ וְהִתְפַּלֵּל
עַל סוּד עֲלֵה קָמֹל,
עַל נִגְה פְּרִי בָשֶׁל,
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת:
לְרֹאוֹת, לְחוּשׁ, לְנֶשֶׁם,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְשִׁיל.

לִמַּד אֶת שְׁפָתוֹתַי
בְּרָכָה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהִתְחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם בֶּקֶר וְעַם לַיִל,
לְבַל יִהְיֶה יוֹמִי הַיּוֹם כְּתִמּוּל שְׁלִשׁוֹם.
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמִי הַרְגֵּל.

ערב יום הכיפורים

זלדה

בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים
הַפְּלִגְנוּ
מִנְסִיוֹנוֹת שְׁתִּמּוּ אֶל נְסִיוֹנוֹת שְׁהַחֲלוּ.
עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים הָיָה לָנוּ
רֹאשִׁית הַזְּמַן
בְּדַמְמַת אֵי שְׁהָאִיר
יָם
בְּנֵרוֹת
שֶׁם אֲמַצֵּת אוֹתִי אֶל לִבְךָ הַדּוֹאֵב
לִפְנֵי הַכֵּל יָכוֹל
בְּטָרֵם תִּלְךָ לְהִתְפַּלֵּל עִם כָּלֶם
בְּטָרֵם תִּהְיֶה אֶחָד מִן הָעֵדָה
בְּהִיכָל
אֶחָד מִן הָעֲצִים
בִּיעָר.

שיר של יום חולין

מילים: רחל שפירא לחן: יאיר וזנבלום

אִם יֵשׁ לִי מִיתָרִים הֵם מִתְנַגְּנִים בְּרִט
אִם יֵשׁ בִּי דֹאגָה הִיא חֲשׂוּפָה כְּמַעַט
אִם יֵשׁ בִּי אֲהֵבָה הִיא תֹאמֵר בְּשִׁקֵּט
אִם יֵשׁ לִי שׁוֹרְשִׁים הֵם מִתְאַרְכִּים לֹאט
אֶתָּה רוֹאֵה כִּיצַד פִּתְאוֹם עוֹבֵר בִּי רֶעֶד
הַרוּחַ מִשְׁנָה תְּכוּפוֹת אֶת כִּיווֹנָה
נִיסִינוּ לַעֲזוֹב אֲבָל אֲנִי יוֹדַעַת
אֲנַחְנוּ נִשְׁאָרִים שְׁנָה אַחֵר שְׁנָה
בַּחֲדָרִים שֶׁלךְ הַשֶּׁמֶשׁ מִשְׁרַטֶּטֶת
קוֹיִם וְרִצּוּעוֹת שֶׁל אוֹר עַל הַכְּתָלִים
אֲנִי לִמְעַנֵּךְ כָּל בּוֹקֵר מִלְקֻטָּה
פְּרִטִּים קִטְנִים, שְׁמַחוֹת קִטְנוֹת שֶׁל יוֹם
חוֹלִין

הָאֵם אֶתָּה מְשִׁיב, הָאֵם אֶתָּה עוֹנָה לִי
אוֹלִי בְּאֶזְנֶךָ הוֹלָמִים גַּם שְׁאוֹנִי
אוֹלִי אֶתָּה מְקַשֵּׁיב, אוֹלִי אֶתָּה דוֹמָה לִי
הֵן בְּפָנֶיךָ מִשְׁתַּקְפִּים פִּתְאוֹם פָּנִי
אִם יֵשׁ לִי מִיתָרִים הֵם מִתְנַגְּנִים
בְּרִט...
יוֹם הַחוֹלִין הַזֶּה הוּא יוֹם שִׁישׁ בּו חֹסֵד
וּבְחֹסֶדוֹ שׁוֹרוֹת אֵלֶיךָ נִכְתְּבוּ
תִּקַּח אֶת יָדֶי עֲכָשִׁיו עֲשֵׂנִי מְפוֹיִיסֶת
בְּיוֹם חוֹלִין כִּזֶּה דִּרְכֵינוּ מִצְטַלְבוֹת

פתח לנו שער

התבוננות והקשבה אל הלב

חידוש פני החברה
יריב בן אהרון

עם החזרה לארץ ישראל ניתן אולי להשיב ליום הכיפורים ולעשות ימי התשובה את תוכנם המקורי. דהיינו: התשובה קשורה לחידוש פני החברה, לתיקון אי-צדק חברתי. דרך זו, השואבת את השראתה מרעיונות היובל, יש בה מקורות להתרעננות הציונית; היא מאפשרת לבנות את החיים בארץ מתוך אותה השקפה של מהפכה מתמדת. ספק אם ליהודי בן זמננו החי בארץ יש אפשרות להתייחס למושג "התשובה" אם אין היא קשורה בטבורה למעשים.

שיר תשרי

מילים: רחל שפירא

לחן: דני עמיהוד

השמיים משתנים	כבר ראיתי נחליאלי
לעיני החקלאים.	ואולי זה רק נדמה לי
השכנים מתכוננים	עוד חמסין נשבר אתמול
לימים הנוראים.	תם החופש הגדול.
מישהו חושב עליך	
ורושם את מעשיך.	מה יקרה ומה יחלוף?
בוא הביתה במהרה	שואלים הכתבים,
עם הרוח הקרירה.	כשלאורך כביש החוף
	מתייצבים החצבים.
מנדרינות מבשילות	מה בעיתוני הערב
בפרדס במועדן.	מבשרת הכותרת?
המורות משתעלות	בוא הביתה במהרה
והולכות לישון מוקדם.	עם הרוח הקרירה

ראש השנה
אריה בן גוריון,

לראש השנה ויום כיפור אין
היסטוריה, אין זיכרון, אין עבר,
אין סיפור, אין דרמה. לכן, לא
הזמן, לא הלידה ולא הזהות
קובעים את תוכנם. לא מה קרה
בעבר, אלא מה אפשר שיקרה.
הפנים והלב מכוונים למימד הזמן
- עתיד.

מה דמות החברה הישראלית
בעיניך?
מה פני קיבוצך?
מה פני ביתך ומשפחתך?
אם אתה רוצה ליצור מציאות
אחרת, טובה צודקת יותר, זה
תלוי בך בלבד.

שני מועדים אלה שואלים:
מה כיוון חייך?
כיצד בחרת לחיותו?
האם יש לך חלום, שאיפה
למימוש?
האם יש לך תמונת עולם אנושית
וחברתית?

בשאיפתך לשינוי. בשאיפתך
לגאול את עצמך ואת חברתך. זה
תלוי בנדר שלך עכשיו, בהווה,
אבל פניך אל העתיד. לפי זה
ראש השנה ויום כיפור הם חגים
אנושיים ואופטימיים ופניהם אל
האדם ותמונת עתידו.

שירת העשבים

נעמי שמר
רבי נחמן מברסלב

דע לך
שכל רועה ורועה
יש לו ניגון מיוחד משלו
דע לך שכל עשב ועשב
יש לו שירה מיוחדת
משלו
ומשירת העשבים
נעשה ניגון
של רועה
כמה יפה
כמה יפה ונאה
כששומעים השירה
שלהם
טוב מאוד
להתפלל ביניהם

ובשמחה לעבוד את השם
ומשירת העשבים
מתמלא הלב
ומשתוקק
וכשהלב
מן השירה מתמלא
ומשתוקק
אל ארץ ישראל
אור גדול
אזי נמשך והולך
מקדושתה של הארץ עליו
ומשירת העשבים
נעשה ניגון
של הלב.

עוד חוזר הניגון

מילים: נתן אלתרמן

עוד חוזר הניגון שזנחת לשווא
והדרך עודנה נפקחת לאורך
וענן בשמיו ואילן בגשמיו
מצפים עוד לך, עובר אורח

והרוח תקום ובטיסת נדנדות
יעברו הברקים מעליך
וכבשה ואיילת תהיינה עדות
שליטפת אותן והוספת ללכת

שידיך ריקות ועירך רחוקה
ולא פעם סגדת אפיים
לחורשה ירוקה ואישה בצחוקה
וצמרת גשומת עפעפיים.

קול גלגל

שוטי הנבואה מילים: מן המקורות

קול גלגל המתגלגל ממטה
למעלה,
מרכבות סתומות הולכות
ומתגלגלות.

קול נעימות עולה, ויורד,
הולך ומשוטט בעולם.

קול שופר נמשך בעומקי
המדרגות,
ומסובב הגלגל סביב.

מרטין בובר

בואו ונעמיק את הראייה הנתונה
לנו בשעות הדממה הגדולה:
נסתכל בנו בעצמנו ונשיג את
עצמנו. בואו ונשיג את עצמנו,
נעלה את חיינו לתוך ידינו כדרך
שמעלים דלי מן הבאר, נאספם
בידינו כאסוף גרעינים פזורים.
עלינו לבוא לכלל הכרעה על
עצמנו; עלינו לאזן את הכוחות
הפועלים בנפשנו.

מי האיש

תהילים לד, יג-טו
לחן: ברוך חייט

מי האיש הַחֶפֶץ חַיִּים אֶהֱב יָמִים
לְרֹאוֹת טוֹב:
נָצַר לְשׁוֹנֵךְ מֶרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדִּבֵּר
מִרְמָה:
סוּר מֶרַע וַעֲשֵׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם
וּרְדֹפֶהוּ

מי האִשָּׁה בְּחַיִּים חֶפְצָה
אוֹהֶבֶת יָמִים לְרֹאוֹת טוֹב
נָצְרִי לְשׁוֹנֵךְ מֶרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדִּבֵּר
מִרְמָה
סוּרִי מֶרַע עֲשֵׂי טוֹב
בְּקֶשֶׁי שְׁלוֹם וּרְדֹפֶהוּ

בימים שיעברו עלינו

מילים: צח דרורי, אביב בכר והדס קליינמן

בימים שיעברו עלינו נדע לשאת
יותר
עצבות רכה
והשמיים יחכו לנו עד שנבין
השנים יכשילו את רגלינו,
אך לא ניפול, כמו אבן נעמוד
אל שדות ילדות, בארץ לא שבויה
אתה המים המבקשים משיבולים
לגדול

את תלכי בשדה

מילים: לאה גולדברג

האמנם עוד יבואו ימים בסליחה
ובחסד,
ותלכי בשדה, ותלכי בו כהלך התם,
ומחשוף כף רגלך ילטף בעלי
האספסת,
או שלפי שיבולים ידקרוך ותמתק
דקירתם.

ונשמת את ריחו של התלם נשום
ורגוע,
וראית את השמש בראי השלולית
הזהוב,
ופשוטים הדברים וחיים ומותר בם
לנגוע,
ומותר ומותר לאהוב.

או מטר ישיגך בעדת טיפותיו
הדופקת
על כתפיך חזק צווארך וראשך רענן.
ותלכי בשדה הרטוב וירחב בך
השקט
כאור בשולי הענן.

את תלכי בשדה. לבדך. לא נצרבת
בלהט
השרפות בדרכים שסמרו מאימה
ומדם.
וביושר לבב שוב תהיי ענווה ונכנעת
כאחד הדשאים כאחד האדם.

סליחות

מילים: לאה גולדברג
לחן: עודד לרר

באת אלי את עיני לפקוח,
וגופך לי מבט וחלון וראי,
באת כלילה הבא אל האוח
להראות לו בחושך את כל
הדברים.
אם היו עינויים - הם הפליגו אליך
מפרשי הלבן אל האופל שלך
תנני ללכת תנני ללכת
לכרוע על חוף הסליחה.

ולמדתי: שם לכל ריס וציפורן
ולכל שיערה בבשר החשוף
ורیح ילדות ריח דבק ואורן
הוא ניחוח לילו של הגוף.

על דעת המקום ועל דעת הקהל
רבקה מרים

על דעת המקום ועל דעת הקהל
על דעת רקיע שמתחת, על דעת
רקיע ששם
מתוך זכרון החריקה של השער
שננעל
מתוך זכרון שפתי הילד הפשוטות
כששאל -
לנצר פינו מתאפק, לבלי הוצא
עוד מלה
אנו מתירים לשתק כאן את זו
התפלה
לדם ברחמים ובכרצון ובמורא
ובדחילה
לעטות לשוננו ביבש לבן
כתכריך צח
וכמו בגד כלה
שתבנה דומיתנו קפוצה וברה
ואבנית
ועזה ועומדת, כעיר בניה על תלה
לנצר פינו מתאפק, לבלי הוצא
עוד מלה
עד שעת הנעילה.

הכל משתנה

ברטולט ברכט

הכל משתנה. להתחיל מחדש
 יכול אדם בנשימתו האחרונה.
 אבל מה שארע, ארע. והמים
 שמזגת לתוך היין, לא תוכל
 לשפך אותם בחזרה.
 מה שארע, ארע. המים
 שמזגת אל-תוך היין, לא תוכל
 לשפך אותם בחזרה, אבל
 הכל משתנה. להתחיל מחדש
 יכול אדם בנשימתו האחרונה.

להתנתק מכבלים

הרב עדין שטיינזלץ
 מתוך "אור פני המלך"

לפני חשיכה, סמוך ליום הכיפורים, אומרים "כל נדרי."
 מה אומרים בכל נדרי? "כל נדרי ואסרי... וקונמי וקונסי
 וכינויי..." כל ההתקשרויות, הכינויים, ההשתייכויות,
 התוויות וההגדרות ששמתי על עצמי, ושאולי אשים על
 עצמי "כולהון יהון שרן... בטלין ומבוטלין," כולם יהיו
 מותרים, בטלים ומבוטלים. מעתה אני משחרר את עצמי
 מכל אלה, מהעבר וגם מהעתיד, מיום כיפורים זה ועד ליום
 הכיפורים הבא עלינו לטובה.

כל נדרי

☪ מתוך מחזור יום הכיפורים ☪
נהוג לומר שלוש פעמים בקול רם

עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקֶּהֶל
בִּישׁוּבָה שֶׁל מַעֲלָה וּבִישׁוּבָה שֶׁל
מַטָּה

אָנוּ מִתִּירִין לְהִתְפַּלֵּל עִם
הָעִבְרָיִים:

תרגום מארמית

כל הנדרים והאיסורים והשבועות
והחרמות והקינוסים והכינויים,
שנדרנו ונשבוענו
ושהחרמנו
ושאסרנו על נפשותינו,
מיום כפורים הזה עד יום הכיפורים
הבא עלינו לטובה,
בכולם אני מתחרט, כולם יהיו
מותרים עזובים,
שבותים, בטלים ומבוטלים, לא שרירים
ולא קיימים
נדרינו אינם נדרים ואיסורינו אינם
אסורים ושבועותינו אינם שבועות.

כָּל נִדְרֵי וְאַסְרֵי וְשְׁבוּעֵי וְחֲרָמֵי
וְקִוְנָמֵי וְקִנּוּסֵי וְכִנּוּיֵי,
דְּאִנְדְּרָנָא וְדְּאִשְׁתַּבַּעְנָא
וְדְּאִחְרַמְנָא
וְדְּאִסְרָנָא עַל נַפְשֵׁתָנָא:
מִיּוֹם כְּפוּרִים זֶה עַד יוֹם כְּפוּרִים
הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.
בְּכָל־הוֹן אִי־חֲרַטְנָא בְּהוֹן. כָּל־הוֹן יִהְיוּ
שְׁרֵן שְׁבִיקִין
שְׁבִיתִין בְּטָלִין וּמְבֹטְלִין לֹא שְׁרִירִין
וְלֹא קִימִין:
נִדְרָנָא לֹא נִדְרֵי וְאַסְרָנָא לֹא אֲסָרֵי
וְשְׁבוּעָתָנָא לֹא שְׁבוּעוֹת:

וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלִגְר
הִגְר בְּתוֹכָם.
כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁנְגָּה:

חשבו על דפוס או הרגל שהייתי רוצה לשחרר,
שתפו את מי שנמצא לשמאלכם.

תפילה עם העבריינים
"אָנוּ מִתִּירִין לְהִתְפַּלֵּל עִם
הָעִבְרָיִים"

אל תקרא את ה"מתירין" רק
כנדיבות כלפי העבריינים,
כסלחות, כמתן סיכוי
לעבריינים - אלא הבן זאת
גם כך:

העברין הוא 'האחר'
היהודי הוא תמיד 'האחר'
היהודי הוא גם כל
'האחרים'

כל אחד מועמד להיות
עברין.
מחר אתה העברין.
מחר אתה מגורש מ'אנחנו',
ונדחס ב'אחרים'.

בית הכנסת אינו מועדון
סגור.
בית הכנסת הוא המשכו של
העולם.
העברין הוא חלק מהעולם.

מבחינה דתית, אין קהילה
ללא עברין.
קהילה ללא עברין היא
מועדון סגור.
אין לנו עניין במועדונים
סגורים.
התפילה אינה פסקול של
מועדון סגור.
התפילה היא דבר האדם
באשר הוא.

אני מתירין להתפלל עם
העבריינים, עי אנחנו
והעבריינים מהווים יחד את
האדם המתפלל ואת
הקהילה המתפללת.

אדם ברוך, "חיינו"

כמיהה

זלמן שזר
לחן: תומר ישעיהו

טוב לאדם היות פעם בדד.
לא ספר, לא רע, לא צבור ולא פרט,
רק הוא עם לבו, עם הלב רק בלבד,
טוב לאדם היות פעם בדד.

וטוב כי יצא פעם ריק מנכסיו,
לא בית, לא שדה, לא נדרש, לא
חיב.
רק יקשיב אל לבו ויחריש חרש רב
טוב כי יצא האדם מנכסיו.

כי יקשיב אל לבו ויבין לחייו
וידע אשר יש ויחוש מה חיב.

כולנו זקוקים לחסד

נתן זך
לחן: אילן וירצברג

שהאושר לא מחייך,
שמה שניתן אי פעם
לא ילקח לעולם.

שיש לכל זה טעם,
גם כשהטעם תם...
בואי ואראה לך מקום
שבו עוד מאיר אור יום.

כולנו רוצים לאהוב,
כולנו רוצים לשמוח.
כדי שיהיה לנו טוב,
שיהיה לנו כח.
כמו שמש שזורחת...

נדרי קטנים

אלישע פורת

אלו הם רק
נדרי קטנים שאני
נודר לעצמי כגון:
לפקד את קבר
אבי ביום שמחת לבי.
כגון לרוץ בערב
אחר מעוף האנפות
אל מרחקו, להיות
שוב ילד מתנשא
אל מגדליו. להתמלא
מריח חשך מתקרר,
מלבן הדרי פורחים.

אלו הם רק
דברים קטנים שאני
חפץ לעצמי כגון
לנדר עוד ולנדר
עד שיהיה בכלי
להקים את המתים.

כולנו זקוקים לחסד,
כולנו זקוקים למגע.
לרכוש חום לא בכסף,
לרכוש מתוך מגע.
לתת בלי לרצות לקחת
ולא מתוך הרגל.

כמו שמש שזורחת,
כמו צל אשר נופל..
בואי ואראה לך מקום
שבו עוד אפשר לנשום.
כולנו רוצים לתת
רק מעטים יודעים איך.
צריך ללמוד כעת

אלוהים ועניין
אורי צבי גרינברג

אימתי מתפלל העשיר
ואימתי העני? וכיצד
מתפלל העשיר וכיצד
העני? תפילת העשיר
קבועה בסדר התפילות
מדור ועד דור בכל לשון.
וכשם שיש שעה קבועה
לאכילה ושתייה ולמנוחות,
כך יש לו שעה קבועה
לתפילה. ארובות העשן
עשנות. העדר נמצא
בשדה. גלגלי המכונות
בשיקשוקם ואגב עומד
הלה ומתפלל. הוא אומר:
אלוהינו... בלשון רבים.
ואילו תפילת העני בשעה
שלא יום ולא לילה בנפש.
פעם בדרך ופעם בפונדק.
על פי סדר התפילות
הנמצא ברוח ועל פי
היגונות עד חדרי בטן. גב
הבגד שנחרך משמש
מתפלל בירקרוקת שבו.
חרטומי הנעליים, הקשים
והקרים כפת קבר שלו –
מתפללים. מראית הידים
הנבוכות מתפללת. ודאי
עמוק מאוד הוא בתחתית
הזמן כשעני עומד ומתפלל
בתמצית הצלותא וגונח מן
הדם: אלוהי! בלשון יחיד.

אנא בכח

המלים מיוחסות לנחוניא בן הקנה
לחן: עובדיה חממה

אַנָּא בְּכַח גְּדִלַת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה:

קִבֵּל רֶנֶת עֲמָךְ, שְׁגִבְנוּ, טְהַרְנוּ, נוֹרָא:

נָא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יַחֲדָךְ כְּבַבְתָּ שְׁמֵרִם:

בְּרַכֵּם טְהָרִם רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תָּמִיד
גְּמִלִם:

חֲסִין קְדוֹשׁ בְּרוּב טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ:

יַחֲיד גָּאָה לְעַמְּךָ פָּנָה זֹכְרֵי קִדְשְׁתְּךָ:

שׁוּעֵתְנוּ קִבֵּל וְשִׁמְעַ צַעֲקֹתֵנוּ יוֹדֵעַ
תַּעֲלֻמוֹת:

חנה סנש

מתוך יומנה
11.10.1940, ערב יום הכיפורים

רצוני להתוודות, לתת דין וחשבון לעצמי, לתת דין
וחשבון לאלוהים, זאת אומרת למדוד את חיי ומעשי
לעומת האידיאל הגבוה, הטהור ביותר אשר עומד לפני.
להשוות מה שהיה צריך להיות לעומת מה שהיה [...].
חטאתי לארץ כשדנתי באופן שטחי ולא התעמקתי
די בחוויותיה. חטאתי לאנשים באדישות, בחביבות
חיצונית. - חטאתי לעצמי בבזבז כוחות וכשרונות,
בהזנחה, בחוסר התפתחות רוחנית.
ובכל זאת איני יראה לעמוד בפני הדין. חטאתי לשם מטרה
ורצוני היה טוב. אם נכשלתי, אם לא הייתי די חזקה, אם
לא מצאתי את הדרך, את הצורה - איני מתביישת, רק
מצטערת על כך.

וידוי הגדול

נהוג לתופף על הלב
בזמן הוידוי

נעם מיינרט

"הִנְנִי הָעֲנִי מִמַּעַשׂ"

אנחנו, העניים

ממעש, נרעשים

ונרגשים מהוד מסורת

ישראל, מתכנסים

כאן, לבנות ולעצב את

דרכנו בשדה היהדות.

ננסה לממש את

עצמנו ולקיים יום

כיפור משלנו. שתהיה

דרכנו אשר אנחנו

הולכים בה מצלחת;

שלא נחטא כלפי

המטען שהשאירו לנו

הדורות שכבר עברו

ושנדע לקיים

את יום הכיפורים

שלנו בדרך שתהיה

מתאימה לנו, בדרך

שתהיה אנחנו.

ברוכים אתם

המשמיעים תפילה.

אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ, גָּזַלְנוּ, דִּבַּרְנוּ דָּפִי.

הָעֵינֵינוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ, חָמְסָנוּ, טָפְלָנוּ שָׁקֶר.

יַעֲצָנוּ רָע, כָּזַבְנוּ, לָצְנוּ, מָרְדְּנוּ, נָאֲצָנוּ,

סָרַרְנוּ, עָוִינוּ, פָּשַׁעְנוּ, צָרַרְנוּ, קָשִׁינוּ עֶרְף.

רָשַׁעְנוּ, שָׁחַתְנוּ, תַּעֲבָנוּ, תָּעִינוּ, תַּעֲתָעְנוּ.

יהי רצון מלפניך אדוני אלוהינו ואלוהי אבותינו שתסלח לנו על כל

עוונותינו ותמחל לנו על כל פשעינו תכפר לנו על כל חטאותינו.

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון ועל חטא שחטאנו לפניך באימוץ הלב.

על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת ועל חטא שחטאנו לפניך בביטוי שפתים.

על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר ועל חטא שחטאנו לפניך בגילוי עריות.

על חטא שחטאנו לפניך בדיבור פה ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה.

על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע.

על חטא שחטאנו לפניך בוידוי פה ועל חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות.

על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים

ומורים.

על חטא שחטאנו לפניך בחזק יד ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם.

על חטא שחטאנו לפניך בטפשות הפה ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת

שפתים.

על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא

יודעים.

ועל כולם, אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

על חטא שחטאנו לפניך בכַּפַּת שוחד ועל חטא שחטאנו לפניך בכַּחַשׁ ובכָּזָב.

על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון.

על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל

ובמשתה.

על חטא שחטאנו לפניך בַּן שֶׁךְ ובמרבית ועל חטא שחטאנו לפניך בנְטִיית

גרון.

על חטא שחטאנו לפניך בַּשֵּׁיחַ שפתותינו ועל חטא שחטאנו לפניך בַּשִּׁיקָר

עין.

על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח.

ועל כולם, אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

על חטא שחטאנו לפניך בתשומת יד ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לָבָב.
ועל כולם, אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו

אהבנו, בכינו, גמלנו, דיברנו יופי
האמנו, השתדלנו, זכרנו, חיבקנו, טעמנו ספר.
יצרנו, כמהנו, לחמנו עבור הצדק,
מיצינו את הטוב, ניסינו, סרנו לראות, עשינו את אשר ציוותנו
פירשנו, צדקנו לפעמים, קראנו בשמך, רצינו, שמחנו, תמכנו.

(מתוך "האדם והטבע")

"הרבה דברים הולכים ונבראים פה, ונאמר:
אבל קודם כל אנחנו מוצאים פה את עצמנו, את הכרת ערכנו, אותו
"עצמנו", שאנחנו יכולים בלב בטוח ושלם להתוודות לפניו על חטאינו,
שחטאנו לעצמנו. ולא בקול רם
נתוודה, לא על לבנו נתופף, כי אם
במעדר ביד נכה בכוח באדמתנו,
באדמת אבותינו, ובקול דממה דקה -
שפתינו נעות וקולנו לא יישמע, או
גם שפתינו אינן נעות - נתוודה :

דברים שרציתי לומר

מילים: יענקלה רוטבליט לחן: יהודה פוליקר

יש דברים שרציתי לומר ואינם נענים לי המילים שבחרתי אינן הטובות מכולן עמוקים מיני ים הסודות שאינם מובנים לי שאולי לא אבין, לא אבין לעולם	חלומות שחלמתי והם מקיצים בי עדיין שבריהם בעיני נשטפים מפני בדמעה ולילות יסורים לא ספורים שהטבעתי ביין כאובד בדרכי, בדרכי הרעה
לא בכל הדרכים שרציתי ללכת הלכתי בדרכים שהלכתי טעיתי ודאי לא פעם אחת ועצבות מהלה כל שמחה, כל שמחה ששמחתי כמו ביקשתי דבר, דבר שאבד	אך בכל הדרכים מעולם לא אבדה לי דרכנו וגם אם לפעמים סערו מסביב הרוחות ואהבתי אותך והיה לנו טוב, טוב עד גדותינו והיה לנו רע ואהבתי אותך לא פחות

בשבח הגינוי העצמי

ויסלבה שימבורסקה
תרגום: רפי וייכרט

לאֶיה אין בְּמָה לְהֵאֲשִׁים אֶת עֲצָמָה. פְּקוּדִים זָרִים לְדִידוֹ שֶׁל הַפְּנֵתֶר הַשָּׁחַר. דָּג הַפִּירְנָהּהּ אֵינָנוּ מְטִיל סֶפֶק בְּצִדְקַת מַעֲשָׂיו. הָאֶפְעָה מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּלֹא הַסְתִּיגוֹת. לֹא קָיָם תֵּן בְּעַל בִּקְרָת-עֲצָמִית. הָאֶרְבֶּה, הַתִּנּוּן, הַשְּׁעָרוֹנִית וְזָבוּב-הַסּוּסִים חַיִּים אֶת חַיֵּיהֶם וְשִׁמְחִים בָּהֶם.	לְבוֹ שֶׁל לוֹיֵתָן הָאוֹרֶקָה שׁוֹקֵל מָאָה קִילוֹ אֶךְ מִבְּחִינָה אַחֶרֶת הוּא קָל. אֵין דְּבַר חֵיָתִי מִמְצָפוֹן נָקִי עַל הַכּוֹכָב הַשְּׁלִישִׁי בְּמַעֲרֶקֶת הַשֶּׁמֶשׁ.
---	---

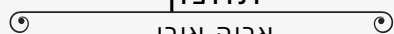
בנעורי
רבי חיים מצאנז

"הייתי נלהב ונמרץ
והאמנתי שאחזיר למוטב
את כל העולם כולו.
כשבגרתי קצת, הבנתי
שהדבר נבצר מיכולתי ודי
יהיה אם אחזיר בתשובה
את כל תושבי עירי.
חלפו שנים ושוב הבנתי
שתפסתי מרובה. די יהיה
אם אצליח להחזיר
בתשובה את בני ביתי.
והיום, בערוב יומי, יש לי רק
תפילה אחת: הלוואי
שאצליח לפחות להחזיר
למוטב את עצמי."
(מתוך ספרו של יואל
רפל, "אהבה ויראה –
ספורים ומימרות
חסידים")

תחנון

אריה אורי

שלא הקשבתי לשתיקות.
 שלא הבחנתי בין התאוות
 על חטא שלא אהבתי את כל
 האהבות
 על חטא שלא שמחתי את הנענים
 שלא קימתי דברם של הזקנים
 על חטא ששתקתי את הזעקות
 על חטא שלא בזיתי את דוברי
 החלקות
 על חטא שלא פרטתי על המיתרים
 על חטא שלא נחרדתי לבכי
 במסתרים
 על חטא שלא זכרתי את שאין לשכח
 על חטא שלא שכחתי כדי לסלח.

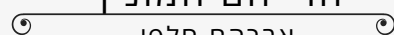
בערב מועד ובטרם קרב
 היה מונה את חטאיו
 על חטא שחטאתי
 בשוב הדעת
 שלא העזתי לנעת
 שלא האזנתי לכל הצלילים
 שלא טפחתי את העוללים
 על חטא שלא טעמתי מכל היינות
 שלא בזיתי לקטנות
 שלא פענחתי את הסודות
 שלא גברתי על החרדות
 על חטא שלא מחיתי דמעת
 התינוקות

"...הכזה יהיה צום
 אברהם? הלכך כאגמן
 ראשו ושלך ואפר יציע?
 הלזה תקרא-צום ויום
 רצון להי' הלא זה צום
 אברהם: פתח חרצבות
 רשע, התר אגדות
 מוטה, ושלח רצוצים
 חפשים וכל-מוטה
 תנתקו. הלא פרס
 לרעב לחמך, ועניים
 מרודים תביא בית.
 כי-תראה ערם ונסיתו,
 ומבשרך לא
 תתעלם..." (ישעיהו,
 נ"ח, מתוך ההפטרה
 לשחרית יום כיפור)

אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו מעשים עשה עמנו
 צדקה וחסד והושיענו.

הרי הם המוניך

אברהם חלפי

עזור להם
 אנא, שמחם.
 מדוע יבכו ההם
 ימי כיפורים לפניך.
 על מה ומדוע תפיל אימה
 על המוני אדם הרצים
 כצבאים רדופים לפניך.
 עזור להם
 הרי הם המוניך

עזור להם
 הרי הם המוניך
 הרי בניך הם
 שמחם,
 על ענפי אילנות הושיבם
 אנא
 והיו לך הם
 ציפורים מציצות
 מתקיצות
 ולא בכני לבבות רצוצים
 ולא מבקשי סליחות
 ומחילות
 בימים נוראים מאוד.

יהודית כפרי

פעם תהיה אהבה גדולה כאהבת
הגשם
המוחה את הגבולות,
הצומח בכל שיבולי המזרח התיכון
פעם, הרבה לפני אחרית הימים-
ואנו נכתת לשלום את כל מילות
השנאה.

רבי נחמן מברסלב

ליקוטי מוהרן

תורה רפ"ב

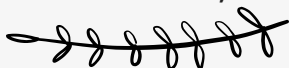
ידע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות ואפילו מי שהוא רשע גמור צריך
לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע ועל ידי זה
שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות על ידי זה מעלה אותו באמת
לכף זכות ויוכל להשיבו בתשובה וזה בחינת "ועוד מעט ואין רשע
והתבוננת על מקומו ואיננו" הינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף
זכות... כי על ידי שמוצאין בו עוד מעט טוב, איזה נקדה טובה, ודנין
אותו לכף זכות על ידי זה מוציאין אותו באמת מכף חובה לכף זכות

...

וכן צריך האדם למצא גם בעצמו כי זה ידוע שצריך האדם לזהר מאד
להיות

בשמחה תמיד ולהרחיק העצבות מאד מאד [כמבאר אצלנו כמה פעמים]
ואפילו שכשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא
חטאים ורופה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה, חס
ושלום אף על פי כן אסור לו לפל מזה רק צריך לחפש ולמצא בעצמו
איזה מעט טוב כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב...
וכן יחפש וילקט עוד הנקדות טובות ועל ידי זה נעשין נגונים... [והכלל
כי נגינה דקדשה היא גבוה מאד מאד כידוע ועקר הנגון נעשה, על ידי
ברור הטוב מן הרע שעל ידי שמבררין ומלקטין הנקדות טובות מתוך
הרע על ידי זה נעשים נגונים וזמירות...]...

חשבו על מישהו. י שקשה לכם. איתו. וחשבו על שלושה
דברים טובים עליו. ה, שתפו את מי שלשמאלכם.

אדון הסליחות

חטאנו לפניך רחם עלינו	חטאנו לפניך רחם עלינו	אדון הסליחות בוחר לבבות גולה עמוקות דובר צדקות.
פועל ישועות צופה עתידות קורא הדורות רוכב ערבות שומע תפילות תמים דעות חטאנו לפניך רחם עלינו	טוב ומיטיב לבריות יודע כל נסתרות כובש עוונות לובש צדקות מלא זכויות נורא תהילות סולח עוונות עונה בעת צרות	חטאנו לפניך רחם עלינו הדור בנפלאות ותיק בנחמות זוכר ברית אבות חוקר כליות

מתחת לכוכב קטן

ויסלבה שימבורסקה
מתוך: "שלהי המאה"
תרגום: רפי וייכרט

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת סְלִיחָה מִהַמְקָרָה, עַל שְׁאֲנִי מְכַנֶּה אוֹתוֹ כָּרַח.
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אֶת סְלִיחַת הַכָּרַח, אִם בְּכָל־זֹאת אֲנִי טוֹעָה.
בֶּל יִרְגַּז הָאִשָּׁר עַל שְׁאֲנִי נוֹהֶגֶת בּוֹ כְּבִקְנִינִי.
שִׁישְׁכָחוּ לִי הַמֵּתִים אֶת הַתְּפֹאֲגוֹתֶם בְּזִכְרוֹנִי.
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת סְלִיחָה מִהַזְמַן עַל גִּדְּשׁ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא רָאִיתִי
בְּכָל הָרֶף־עֵין.
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת סְלִיחָה מֵאַהֲבָה נוֹשָׁנָה עַל שְׁרוּאָה אֲנִי אֶת
הַחֲדָשָׁה כְּרֹאשׁוֹנָה.
סְלַחְנָה לִי, מִלְחָמוֹת רְחוּקוֹת, שְׁאֲנִי מְבִיאָה הַבֵּיתָה פְּרָחִים.
סִלְחוּ, פְּצָעִים פְּתוּחִים, שְׁאֲנִי נִדְקַרְת בְּאַצְבָּעוֹת.
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אֶת מַחִילַת הַקּוֹרְאִים מִמַּעַמְקִים עַל תְּקִלִּיט עִם
מִינוּאָט.
אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אֶת סְלִיחַת הַמַּמְתִּינִים בְּתַחֲנוּת רַכֶּבֶת עַל
שְׁנֵתִי בְּחֶמֶשׁ לִפְנוֹת בֶּקֶר.
סִלְּחִי לִי, תִקְוָה מְשֻׁסָּה, שֶׁלִּפְעָמִים אֲנִי צוֹחֶקֶת.

"חיינו"

אדם ברוך

"ולכן נבקש מחילה
מהזולת הפגוע ביום
שלפני
יום הכיפורים. ועל
הזולת למחול, אם אין
ברצונו
להיות "אכזר". האם
"אכזר" הינו מליצה
בלבד?
לא. "אכזר" אינו אדם
ראוי. וכך אמנם אותו
אדם
נפגע על ידך, אבל
הוא מדורדר ל"אכזר"
עקב אי רצונו לסלוח
לך... ומהו "חבר"
בשפה היהודית?
מליצה? מושג עמום?
"חבר" בשפה
היהודית... הוא דרגה
שיש לפעול כדי
להשיג אותה. "חבר"
הוא אחד מיסודות
הקהילה והחיים
הסולידריים".

"אורות התשובה"
הרב קוק:

עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנו:
עֲנֵנו וּפְחַד יִצְחָק עֲנֵנו:
עֲנֵנו אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנו:
עֲנֵנו מֶגֶן דָּוִד עֲנֵנו:
עֲנֵנו הָעֹנֶה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנו:
עֲנֵנו הָעֹנֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנו:
עֲנֵנו הָעֹנֶה בְּעֵת רַחֲמִים עֲנֵנו:
עֲנֵנו אֱלֹהֵי הַמְּרַכֵּבָה עֲנֵנו:
עֲנֵנו אֱלֹהֵי דִמְאִיר עֲנֵנו:
עֲנֵנו בְּזִכְרוֹתֶיהָ דְּבַר יוֹחֵי עֲנֵנו:
עֲנֵנו מִשְׁגֵּב הָאֲמָהוּת עֲנֵנו:
נָנו עֲזֹרַת הַשְּׁבִטִים עֲנֵנו:
עֲנֵנו רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנו:

מפי רבי אלימלך מליז'נסק

תשמרנו מן הפניות והגאווה, מן הכעס והקפדנות
והעצבות והרכילות ושאר מידות רעות. ותצילנו
מקנאת איש מרעהו, ולא תעלה קנאת אדם על לבנו
ולא על קנאתם על אחרים. אדרבא, תן בלבנו
שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונם, ושנדבר
כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך, ולא
תעלה שום שנאה מאחד על חברו, חלילה, ותחזק
אותנו באהבה אליך, שיהיה הכל נחת רוח אמן כן יהי
רצון.
תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונם

"לגבי משך זמנה,
התשובה מתחלקת לשני
חלקים: תשובה פתאומית
ותשובה הדרגתית.
הפתאומיות באה מתוך
איזה ברק רוחני הנכנס
בנשמה, בפעם אחת מכיר
הוא את הרע ואת הכעור
של החטא ונהפך לאיש
אחר, וכבר מרגיש בקרבו
השתנות גמורה לטובה.
תשובה זו באה על ידי איזו
הופעה של סגולה
פנימית, על איזו השפעה
נשמטית גדולה, שראוי
לחפש את נתיבותיה
בעומקי התעמולה.
וישנה תשובה הדרגתית.
לא בריקה הבריקה בקרבו
להתהפך מן העומק של
הרע אל הטוב, אלא
מרגיש הוא שצריך להיות
הולך ומיטיב דרכיו
ואורחות חייו, רצונו, הלך
מחשבותיו, ובמהלכו זה
הולך הוא וכובש לאט לאט
את דרכי הישר, מתקן את
המידות, מיטיב את
המעשים, מלמד את עצמו
איך להתכשר עד שהוא
בא למעלה ברמה של זכור
ותיקון."

ביום הכיפורים תשל"ד, 06.10.1973 יצאו צבאות סוריה ומצרים למתקפה על ישראל. המלחמה הייתה קשה וכואבת והוכרעה בשטח האויב.

2,693 חללים נפלו
5,596 לוחמים נפצעו
294 חיילים נפלו בשבי
אנו זוכרים את כולם היום

ונתנה תוקף

יאיר רוזנבלום

וְנִתְּנָה תְּקֻף קִדְשֵׁת הַיּוֹם, כִּי הוּא נוֹרָא וְאִים.
וְבוֹ תִּנָּשֵׂא מַלְכוּתְךָ, וְיִכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסָאֲךָ,
וְתִשָּׁב עָלָיו בְּאַמֶּת.
אָמֶת כִּי אַתָּה הוּא דִּין וּמוֹכִיחַ וְיֹדֵעַ וְעַד,
וְכֹתֵב וְחוֹתֵם וְסוֹפֵר וּמוֹנֶה,
וְתִזְכֹּר כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת, וְתִפְתַּח אֶת סֵפֶר הַזְּכוֹנוֹת,
וּמֵאֲלֵיו יִקְרָא, וְחוֹתֵם יָד כָּל אָדָם בּוֹ.
וּבְשׁוֹפָר גָּדוֹל יִתְקַע וְקוֹל דְּמָמָה דָּקָה יִשְׁמַע.
וּמִלְאָכִים יִחַפְּזוּן, וְחִיל וְרַעְדָּה יֵאֱחָזוּן,
וְיֹאמְרוּ: הִנֵּה יוֹם הַדִּין לִפְקֹד עַל צָבָא-מְרוֹם בְּדִין.
כִּי לֹא יִזְכּוּ בְּעֵינֶיךָ בְּדִין.
וְכָל בָּאֵי-עוֹלָם יַעֲבְרוּן לִפְנֶיךָ כְּבִנְי-מְרוֹן.
כְּבִקְרַת רוּעָה עֶדְרוֹ, מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שִׁבְטוֹ,
כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נַפְשׁ כָּל חַי.
וְתַחֲתֶיךָ קִצְבָּה לְכָל בְּרִיָּה. וְתִכְתֹּב אֶת גְּזֵר דִּינָם.

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן וּבְיוֹם צוֹם כְּפוּר יִחְתִּמוּן:
כָּמָה יַעֲבְרוּן וְכָמָה יִבְרָאוּן,
מִי יִחְיֶה. וּמִי יָמוּת, מִי בִקְצוֹ וּמִי לֹא בִקְצוֹ,
מִי בַמִּים וּמִי בָאֵשׁ, מִי בַחֲרֵב וּמִי בַחֲיָה,
מִי בְרַעַשׁ וּמִי בַמִּגְפָּה, מִי יָנוּחַ וּמִי יָנוּעַ,
מִי יִשְׁקֹט וּמִי יִטְרֹף, מִי יִשְׁלֹוּ וּמִי יִתִּיֶסֶר,
מִי יָרוּם וּמִי יִשְׁפֹּל, מִי יַעֲשֶׂר וּמִי יַעֲנִי.
וְתִשׁוּבָה וְתִפְלָה וְצַדִּיקָה מַעֲבִירִין אֶת רַע הַגְּזָרָה.
אָמֶת כִּי אַתָּה הוּא יוֹצֵרִם, וְאַתָּה יוֹדֵעַ יְצָרִם, כִּי הֵם בָּשָׂר
וָדָם.

אָדָם יִסּוּדוֹ מַעֲפָר וְסוּפוֹ לַעֲפָר, בְּנִפְשׁוֹ יָבִיא לַחֲמוֹ.
מִשׁוּל כְּחָרָס הַנִּשְׁבֵּר, כְּחֻצִיר יִבֵּשׁ וְכֻצִּיץ נוֹבֵל, וְכִצֵּל עוֹבֵר,
וְכַעֲנָן כָּלָה, וְכָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת, וְכֻאֲבָק פּוֹרֵחַ, וְכִחְלוֹם יַעוּף.

הפיוט "ונתנה תוקף"
נחשב לאחד הפיוטים
הידועים והפופולריים
ביותר בימים הנוראים
(הנאמר בראש השנה
וביום הכיפורים).
הפיוט מתאר את
מעמד הדין ואת
החרדה הגדולה
מאימת דינו של אלוהי
ישראל.

מסורת מהמאה ה-12
מייחסת אותו לדמות
אגדית מהמאה ה-11,
רבי אמנון
ממגנצא. חוקרים
מייחסים את הפיוט
לפייטן ארץ ישראלי
קדום - ייני או אלעזר
הקליר.

יאיר רוזנבלום - מלחין
ומעבד ישראלי.
התגורר בשנת 1990
בקיבוץ בית השיטה
והלחין את תפילת
"ונתנה תוקף".
הלחנת הפיוט
הוקדשה לזכרם של
11 בני הקיבוץ
שנהרגו במלחמת יום
כיפור. החיבור בין
אימת ימי הביניים
לאימת המלחמה יצר
את העיבוד הנוכחי
לפיוט, הנאמר עד
היום בבתי הכנסת
בתפילת מוסף של
ראש השנה ויום כיפור.

שער הרחמים

מילים ולחן: מאיר בנאי

מסתובב	חי פעם רק פעם
בעיר הישנה	יש טעם אין טעם
ורעש בא, מכל פינה	עם כח בלי כח
אני מכיר כבר	שער הרחמים.
מכיר כבר את דרכי	בואי איתי יחד
בדרך לשער הרחמים	בואי מתוך הפחד
לא מביט סביב	כי את, גם את חלק
לא מקשיב	משער הרחמים
איש חולם אני	
וכך היה תמיד	השלטים
	מעל החנויות
	משקיפים, על הרחובות
	בתוך ליבי יש צעקה והיא
	גדולה
	הראו לי את שער הרחמים
	חי פעם רק פעם...
אבל מכיר כבר	
מכיר כבר את דרכי	
הדרך אל שער הרחמים	

קטנתי

מילים: מן המקורות
לחן: יונתן רזאל

קטנתי מכל החסדים
ומכל האמת
אשר עשית את עבדך

כי במקלי עברתי את הירדן
עתה הייתי לשני מחנות

הצילני נא
הצילני נא
הצילני נא

כי חסדך גדול עלי
והצלת נפשי משאול תחתיה

קדיש

תרגום מארמית

ייתגדל ויתקדש שמו הגדול.

בעולם שברא כרצונו.

ותמלוך מלכותו, ויצמיח ישועתו
יקרב את משיחו.

בחייכם ובימיכם ובחיייהם של כל
בית ישראל,
במהרה ובזמן קרוב, ואמרו אמן.

יהי שמו הגדול מבורך,
לעולם ולעולמי עולמים.

שמו של הקדוש ברוך הוא.

למעלה מכל הברכות השירות
התשבחות והנחמות,
שאנו אומרים בעולם, ואמרו אמן.

יהא שלום רב מן השמים

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא.

בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא, כְּרַעוּתָּהּ.
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָּהּ, וַיַּצְמַח פְּרֻקְנָהּ
וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ

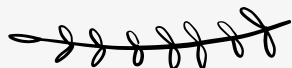
בְּחַיֵּינוּ וּבְיוֹמֵינוּ וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּעֵנְיָא וּבְזִמְנָן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבֻרָךְ
לְעֵלַם לְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא.
יְתְבָרְךָ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם
וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל,
שְׁמָה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא, וְשִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
דְאָמִירָן בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא
וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
וְאָמְרוּ אָמֵן

מוזמנים.ות להזכיר א.נשים שנפטרו, ויש בליבכם.
געגוע.

בסידור התפילה
המסורתי כל תפילה
נגמרת באמירת קדיש,
השלב הזה בתפילה
הוא הזדמנות למי
שאיבדו את יקיריהם,
לומר כמה מילים. רגע
של היזכרות.

קדיש חילוני

שלום סמיד

קדיש מקבוצ נגבה וקבוצים נוספים

יתגדל שם האדם כי מותר האדם הוא הזיכרון
 יתעלה פועל חייו מעבר למחיצות הזמן.
 ויתברך בזיכרוננו על צרור מעלליו לא בחושך שמו יכוסה.
 בימי חלדו צו המשך החיים יצמיח פורקן
 ועל המעש שלא הספיק להשלימו, לכאבנו המשוקע.
 על החלומות שנטוו ונמוגו הזמן במהלכו ירחם,
 ועל סגולות-יקר ואף חולשות וננצור את כל פרחי חייו לימים
 אנוש שנגוזו רבים.
 מבעד הדוק הערפילי של הזמן.
 יזהיר זכר האדם והד חייו
 כזוהר הרקיע בליבנו, ושמו לפני
 שמש ינון,

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל
 יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ

ח.נ. ביאליק לחן: מיקי גבריאליוב

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ, הַכּוֹכָבִים רָמּוּ אוֹתִי,
 וְהָיָה לִי אִם וְאַחֻת, הָיָה חֵלוֹם – אֵךְ גַּם הוּא עָבַר;
 וְהָיָה חִיקָךְ מְקַלֵּט רֹאשִׁי, עָתָה אֵין לִי כְלוֹם בְּעוֹלָם – אֵין
 קֵן-תְּפִלוֹתֵי הַנְּדָחוֹת. לִי דָבָר.

וּבַעֲת רַחֲמִים, בֵּין-הַשְּׁמָשׁוֹת, הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ...
 שְׁחִי וְאַגֵּל לָךְ סוּד יְסוּרֵי:
 אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם נְעוּרִים –
 הֵיכָן נְעוּרֵי?
 וְעוֹד רָז אֶחָד לָךְ אֶתְוֹדָה:
 נִפְשֵׁי נִשְׁרָפָה בְּלִהְבָה;
 אוֹמְרִים, אֶהְבֶּה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
 מֶה-זֹּאת אֶהְבֶּה?

מתוך סידור התפילה

זָכְרָנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בְּחַיִּים וְכִתְבָנוּ בְּסֵפֶר
הַחַיִּים לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

....

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָּה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים,
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בִּרְכֵנוּ אֲבוֹתֵנוּ, כָּלנוּ
כְּאַחַד יָחַד בְּאוֹר פְּנִיָּךְ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיָּךְ נִתְּתָה לָנוּ ה'
אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים: וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצִדְקָה וּבִרְכָּה
וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם, וְכָל טוֹב, וְטוֹב יְהִיָּה
בְּעֵינֶיךָ, לְבִרְכֵנוּ וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל
עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמְךָ, בְּרוֹב עוֹז וְשְׁלוֹם:

.....

בְּסֵפֶר חַיִּים, בִּרְכָּה וְשְׁלוֹם, וּפְרִינְסָה טוֹבָה, נִזְכָּר
וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
לְחַיִּים טוֹבִים וְשְׁלוֹם:

הליכה לקיסריה

מילים: חנה סנש
לחן: דוד זהבי

אלי, אלי
שלא יגמר לעולם
החול והים,
רשרוש של המים,
ברק השמים,
תפילת האדם.

החיים שיש לך

יונה וולך

החיים שיש לך
 הם החיים שחיית
 הבט אחורה בהבנה
 מצא את נקדת הבראשית
 הבריאה
 ברא את עצמך
 זה העולם הטוב ביותר
 היחיד
 שתוכל לברא
 כל זה מצוי בתוכך
 גלה אותו
 התחל מהתחלה
 הבט על חייך
 כעל שעור רע
 על מה שהיה
 כעל ענש
 הרחקה
 עמידה בפנה
 נוקאאוט בסבוב הראשון
 תקן כאחד שהבריא
 כאחד שחלה.

חתיכת שמיים

מילים ולחן: לאה שבת

לכל צעקה שתצעק מאיש
 מישהו באיזה מקום ירגיש
 לכל שאלה שמחכה לתשובה
 מישהו מנסה לגלות אותה
 בכל סיפור בכל עולם
 מישהו מגלה שם את עצמו קיים
 בכל שורה שמישהו אומר
 מישהו יכול עוד שורה לחבר

ואני יודעת שבים
 יש גל אחד שהוא שלי
 ועץ אחד שהוא שלי
 וכוכב אחד שלי
 וילדה קטנה שהיא שלי
 וחתיכת שמיים

לכל איש ולכל אישה
 יש איזה חבר או חברה
 לכל ספסל שמחכה לבדו
 מישהו בסוף ימצא אותו
 לכל חלום שאנחנו חולמים
 יש קשר אצלנו בחיים
 לכל בדידות שגדלה בצל
 צריך לתת מקום לערסל

ואני יודעת שבים...

מוסף

"כימים אחדים"

מאיר שלו

יותר קשה לשדך את הגוף והנשמה ממה שאיש ואישה. משידוך כזה אפילו להתגרש אי-אפשר. רק להתאבד אפשר. אבל מה התועלת אז? גוף ונשמה צריכים לדעת לגדול ביחד, להזדקן ביחד, שאז הם כמו שני ציפורים זקנים מסכנים באותו הכלוב, שלשניהם כבר אין שום כוח בכנפיים. הגוף כבר חלש ונופל. הנשמה כבר שוכחת ומתחרטת, ולברוח אחד מהשני גם כן אי-אפשר. מה שנשאר זה רק לדעת לסלוח. זה החוכמה שנשארת אחרי שכל היתר החוכמָס נגמרות: לדעת לסלוח אחד לשני. כי אם לא לסלוח לבן-אדם אחר, אז לכל הפחות לסלוח לעצמך.

סיפור חסידי עממי

מעשה ברב זקן שהיה בדרכו לתפילת שחרית באחת הערים של רוסיה הסובייטית. לפתע ניצב למולו שוטר חמוש, כיוון אליו את רובהו ושאל בתקיפות: "מי אתה? מה אתה עושה כאן? לאן אתה הולך?" הרבי חיך ופנה בשקט אל השוטר: "אדוני השוטר, כמה משלמים לך עבור העבודה הזאת שלך?" "עשרים קופיקות ביום, למה?" השיב השוטר בחשדנות. "אני רוצה לבקש ממך טובה", אמר הרב, "אשלם לך עוד עשרים קופיקות ליום, אבל אתה חייב להבטיח לי שבכל בוקר בדרכי לתפילה, תחכה לי כאן, תעצור אותי ותשאל: מי אתה? מה אתה עושה כאן? ולאן אתה הולך?"

יעלה תחנונו

מילים: סידור כיפור
לחן: לפי "יש לי סיכוי"
של אביתר בנאי

יעלה תחנונו מערב,
ויבוא שוועתנו מבוקר,
ויראה רינונו עד ערב.
יעלה קולנו מערב,
ויבוא צדקתנו מבוקר,
ויראה פדיונו עד ערב.
יעלה מנוסנו מערב,
ויבוא למענו מבוקר,
ויראה כפורנו עד ערב.
יעלה אנקתנו מערב,
ויבוא אליך מבוקר,
ויראה אלינו עד ערב.

וידוי הגדול

נהוג לתופף על הלב
בזמן הוידוי

אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ, גָּזַלְנוּ, דִּבַּרְנוּ דָּפִי.
הֶעֱוִינוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ, חָמְסְנוּ, טָפְלְנוּ שֶׁקֶר.
יַעֲצֵנוּ רָע, כָּזַבְנוּ, לָצְנוּ, מִרְדְּנוּ, נֶאֱצְנוּ,
סָרְרְנוּ, עָוִינוּ, פָּשַׁעְנוּ, צָרְרְנוּ, קִשִּׁינוּ עָרֶף.
רָשַׁעְנוּ, שָׁחַתְנוּ, תַּעֲבָנוּ, תָּעִינוּ, תַּעֲתָעְנוּ.

יהי רצון מלפניך אדוני אלוהינו ואלוהי אבותינו שתסלח לנו על כל
עוונותינו ותמחל לנו על כל פשעינו תכפר לנו על כל חטאותינו.

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון ועל חטא שחטאנו לפניך באימוץ הלב.
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת ועל חטא שחטאנו לפניך בביטוי שפתיים.
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר ועל חטא שחטאנו לפניך בגילוי עריות.
על חטא שחטאנו לפניך בדיבור פה ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה.
על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע.
על חטא שחטאנו לפניך בידוי פה ועל חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות.
על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים
ומורים.

על חטא שחטאנו לפניך בחזק יד ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם.
על חטא שחטאנו לפניך בטפשות הפה ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת
שפתיים.

על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא
יודעים.

ועל כולם, אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

על חטא שחטאנו לפניך בכַּפַּת שוחד ועל חטא שחטאנו לפניך בכַּחַשׁ ובכָּזָב.
על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון.
על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל
ובמשתה.

על חטא שחטאנו לפניך בַּךְ שֶׁךְ ובמרבית ועל חטא שחטאנו לפניך בנְטִיית
גרון.

על חטא שחטאנו לפניך בַּשֵּׁי יח שפתותינו ועל חטא שחטאנו לפניך בַּשִּׁיקָר
עין.

על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח.
ועל כולם, אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

התפילות יצרו את
האלוהים,
האלוהים יצר את
האדם
והאדם יוצר
תפילות
שיוצרות את
האלוהים שיוצר
את האדם.

יהודה עמיחי

אלה היו ימי חסד יהודה עמיחי

"אלה היו ימי חסד", שמעתי פעם אומרים
בימי בדידות וצער ברחוב של חרף.
גם לימי חסד צריכים לפחות שנים,
נותן החסד והמקבל אותו.
כשהם נפרדים גם החסד לא נשאר
או נשפר לרחוב כמו משבר צנור.

דתות לא עושות חסד, הן רק מזכירות
זמן ריק, בפעמון, בקריאת מואזין,
בצופר ובשופר ובנקישות בדלת
בימי סליחות: את האלהים אינן
יכולות להזכיר ולא את חסדו.

מיום שפלטו הקרבנות
נשאר כל אחד עם עצמו
להקריב.

אסוף

איתמר פרת

האדמה היא אפורה מתחת לשלפים	אסוף את המעשים את המילים והאותות
ואין לה עוד לתת לך דבר. ואין יותר גבעול חולם על שיבולתו	כמו יכול ברכה כבד משאת
ואין יותר נדרי ואסרי רק הבטחת הרוח כי הגשם בעיתו	אסוף את הפריחה אשר גמלה לזיכרונות של קיץ שחלף בטרם עת.
עוד יחונן את עפרה בתום תשרי.	אסוף את כל מראות פניה היפים כמו את הפרי ואת הבר.

"אני מחבבת אנשים
שדעתם פתוחה
אנשים המסגלים לומר:
מה?
באמת? בחיך. ממש לא
ידעתי.
זה בכלל לא עלה על
דעתי.
דעת פתוחה היא יותר
מחכמה
יותר מלהיות צודקים
יותר מ"הרי אני אמרתי"
ומ"דעתי את זה כבר
משנת..."
אוה קלפי

נעילה

פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר בְּעֵת נְעִילַת שַׁעַר כִּי פָנָה יוֹם הַיּוֹם וַיִּפְנֶה:
הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא וַיִּפְנֶה נְבוֹאָה שְׁעָרֶיךָ

הַתְּבוֹנָנוֹת וְהַקְּשָׁבָה אֶל הַלֵּב

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ תִּהְיֶה הַשָּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רָצוֹן מִלִּפְנֶיךָ:

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ חֲנֻנוּ וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד
וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

נעילה

עיה הרניק

מודה אני

מילים ולחן: מאיר אריאל

פתח לנו שער
ביום הזה השקט
שבע שנים אחרי
הרעש. ואני לא
יודעת כמה לפני
הרעש בא.
פתח לנו שער
אולי יבואו בו
הרחמים
והאהבה.

מודה אני
לפניך ולך
על כל החסד והאמת והטובה
והרעה והטובה
שעשית עמדי
ועם ביתי
ועם קרובי וידידי ועם בני עמי
ועם ארצי, ועם כל העולם
והאדם
אשר בראת.

בטרם

יהודה עמיחי

בְּטֶרֶם הַשַּׁעַר יִסָּגֵר,
בְּטֶרֶם כָּל הָאֲמֹר יֵאָמֵר,
בְּטֶרֶם אֶהְיֶה אֲחֵר.
בְּטֶרֶם יִקְרֹשׁ דָּם נְבוֹן,
בְּטֶרֶם יִסָּגְרוּ הַדְּבָרִים בְּאָרוֹן,
בְּטֶרֶם יִתְקַשֶּׁה הַבִּטּוֹן.
בְּטֶרֶם יִסְתָּמוּ כָּל נִקְבֵי הַחֲלִילִים,
בְּטֶרֶם יִסָּבְרוּ כָּל הַכָּלָלִים,
בְּטֶרֶם יִשְׁבְּרוּ אֶת הַכָּלִים.
בְּטֶרֶם הַחֶלֶק יִכְנָס לַתְּקִפָּה
בְּטֶרֶם אֱלֹהִים יִסָּגֵר אֶת כְּפוֹ
בְּטֶרֶם נִלְךְ מִפֶּה.

בלאט,
חרש חרש
אט אט, טופפות
עתידות עתידות לקראתנו,
ואת מחייכת אלי מתוך השינה.
יהיה לנו טוב, טוב מסוב, טוב
מאוד,
זה מתחיל כבר בבוקר בבוקר
את צוחקת אלי
מתוך מתוך השינה

· בִּבְקֹר־שְׁלֹאֲחֵר יוֹם הַכְּפוּרִים ·
יְלִי שֶׁנֶּר

אל נורא עלילה

ר' משה אבן עזרא

בִּבְקֹר־שְׁלֹאֲחֵר יוֹם הַכְּפוּרִים ·
· בְּתַחֲנֵת הִרְכַּבְת
· תַּל-אֲבִיב מְרֻכֵּז, אוֹתָהּ
קְשִׁישָׁה
נִיצוֹלֶת שׁוֹאָה
פּוֹשֶׁטֶת יָד
· בְּטִבּוּרוֹ שֶׁל רָצִיף הוֹמָה.
הַשְּׁמִיכוֹת עֲרוּמוֹת עַל-גּוֹפָה
מִתַּחַת
לְשֵׁלֶט, הִי־צִיָּאָה מִכָּאן
· בִּבְקֹר־שְׁלֹאֲחֵר יוֹם הַכְּפוּרִים ·
לֹא רִיק שֶׁל-בֵּין לְבֵין,
אֲנָשִׁים חוֹלְפִים עַל פְּנֵיהָ,
כָּאֵב חֹדֶשׁ מִצְטָבֵר
· בְּפָנוֹת לוח־הַשָּׁנָה הַעִיּוּרִי
· בֵּין אָדָם לִמְקוֹם זֶה מִהֲדָהֶד
בִּבְקֹר שְׁלֹאֲחֵר נְעִילָה,
רָצִיתִי לִגְשֵׁת
לְבִקֵּשׁ מִמֶּנָּה
סְלִיחָה
עַל הַזְקָנָה

אֵל נּוֹרָא עֲלִילָה אֵל נּוֹרָא עֲלִילָה
הַמְּצִיא לָנוּ מִחִילָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
מִתִּי מִסְפָּר קְרוּאִים לָךְ עֵין נוֹשָׂאִים
וּמִסְלָדִים בְּחִילָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
שׁוֹפְכִים לָךְ בְּפֶשֶׁם מַחֶה פֶשַׁעַם וְכַחֲשֵׁם
וְהַמְּצִיאֵם מִחִילָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
הִיָּה לָהֶם לִסְתָרָה וְהַצִּילֵם מִמָּאָרָה
וְחִתְּמֵם לְהוֹד וּלְגִילָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
חוֹן אוֹתָם וְרַחֵם וְכָל לוֹחֵץ וְלוֹחֵם
עֲשֵׂה בָהֶם פְּלִילָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
זְכֹר צְדָקָת אֲבֵיהֶם וְחִדָּשׁ אֶת יְמֵיהֶם
כְּקֶדֶם וּתְחַלֶּה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
קְרָא נָא שְׁנַת רָצוֹן וְהַשֵּׁב שְׁאֵר הַצֹּאן
לְאַהֲלִיבָה וְאַהֲלָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
תִּזְכּוּ לְשָׁנִים רַבּוֹת הַבָּנִים וְהָאֲבוֹת
בְּדִיצָה וּבְצִהָלָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
מִיכָאֵל שֶׁר יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵינוּ וְגַבְרִיאֵל
בְּשָׁרוֹ נָא הַגְּאֵלָה בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה

ש"י עגנון
"ימים נוראים"

פעם אחת אמר רבנו, ר'
חיים מצאנז, משל:
אדם תועה כמה ימים
ביער ולא היה יודע
איזוהי
דרך נכונה.
פתאום ראה אדם אחר
הולך לקראתו. באה
שמחה גדולה
בלבו, עתה בוודאי ידע
הדרך הנכונה.
כיוון שפגשו זה בזה
שאל אותו:
"אחי, אמור לי היכן
הדרך הנכונה, זה כמה
ימים אני תועה."
אמר לו:
"אחי, אף אני איני יודע.
אף שאני תועה כאן
כבר כמה ימים, אמור לך
כך, בדרך שהלכתי אני,
יכול אני לומר לך,
שבדרך זו תועים. עכשיו
נחפש דרך חדשה."
כן אנחנו. דבר זה אני
יכול לומר לכם: שבדרך
שהלכנו עד עכשיו אין
לנו ללכת, שבדרך זו
תועים.
עכשיו נחפש דרך
חדשה.

כנפי רוח

מילים: הרב קוק
לחן: אביגיל עמר (עוזיאל)

בן אדם, עלה, למעלה עלה	בת אדם, עלי, למעלה עלי
עלה למעלה, עלה בן אדם	עלי למעלה, עלי בת אדם
עלה, למעלה עלה	עלי, למעלה עלי
כִּי כַח עֹז לָךְ	כִּי כַח עֹז לָךְ
יֵשׁ לָךְ כְּנָפֵי רוּחַ,	יֵשׁ לָךְ כְּנָפֵי רוּחַ,
כְּנָפֵי נְשָׁרִים אֲבִירִים	כְּנָפֵי נְשָׁרִים אֲבִירִים

אֶל תִּכְחַשׁ בָּם	אֶל תִּכְחַשׁ בָּם
פֶּן יִכְחֹשׁ לָךְ	פֶּן יִכְחֹשׁ לָךְ
דְּרוֹשׁ אוֹתָם -	דְּרוֹשׁ אוֹתָם -
דְּרוֹשׁ בֶּן אָדָם	דְּרוֹשׁ בֶּן אָדָם
וַיִּמְצְאוּ לָךְ מִיד	וַיִּמְצְאוּ לָךְ מִיד

מתוך בעל הבאר מים חיים

לכן נחוץ שיראה אדם את עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, כי ידוע שמלחמת היצר קשה מכל מלחמות שבעולם. כי אם ילחמו בכלי קרב, אם ינצח אדם את חברו מכל וכל, אז אין עליו לפחוד שיבוא להלחם עמו שנית בראיית גבורתו. לא כן היצר - אף אם אלף פעמים יתגבר עליו האדם, בכל זאת לא יימנע הוא לבוא להסיתו עוד הפעם. לכן עד יום מותו צריך אדם לעמוד נכון למלחמה.

ממילא לא נכון שיחזיק אדם עצמו לצדיק, כי אז הוא בסכנה גדולה, כי יבוא עליו פתאום והוא לא מוכן למלחמה, וייפול בידו.

כן לא טוב שיחזיק אדם את עצמו לרשע, כי אז חס וחלילה, לא יעמוד כלל להכנס למלחמה עם יצרו.

לכן הורו אותנו חז"ל, שיראה אדם את עצמו כאילו הוא חציו חייב וחציו זכאי. ואז יהיה תמיד זריז לעמוד נגד השונא, הטמון בקרבו - זה יצר הרע.

תן לנו שנה

עממי

תן לנו שנה אחת של שקט אמיתי
שנה של לובן הפריחות וירק הדשאים
שנה של להט אהבות וחום תנור ביתי
ושנדע רק פעם מהו טוב ומה נעים.
שנה ללא קולות שנאה וזעקות השכול
ללא מראות הדם ללא הלמות תופי המלחמה

ללא הפחד המשתק של הנורא מכל
ללא צחוקו של העתיד אשר נטמן באדמה.
הן לא בקשנו לנו אוצרות של ממלכות
לא אושר עילאי ומכוניות פאר
קורטוב אחד של שקט אמיתי ולובן של פריחות
אשר נוכל בהם בלאט להתהדר.
להתרגש כפעם מריחות הסתיו
לדהור אל האושר כשריקת רכבת
לבנות לנו סוכת שלום עכשיו להיות בה ראויים לשבת

תוכו רצוף אהבה

מילים ולחן: ישי ריבו

יָדְיוּ רַב לּוֹ, וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ	חוֹשֶׁךְ שְׁבִטוֹ, מִבְּלִי לַחֲשֶׁךְ אֶת אֶהְבֹּתוֹ
גַּם הַשִּׁירָה כְּחוֹל הַיָּם, הִיא רַק מִקְצֵת שְׂבָחוֹ	מוֹשִׁיט אֶת שְׂרָבִיטוֹ, לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ
לְפָנִים מְשׁוֹרֶת הַדִּין, מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ	עֵין לֹא מַעֲלִים, מַעַל צֶאֱן מִרְעִיתוֹ
וּמִלִּפְנֵי הַמַּלְאָכִים, דּוֹרֵשׁ בְּשָׁלוֹם עַמּוֹ	גַּם כְּשֶׁאֲנוּ שְׁבָרֵי כָלִים, עוֹדְנֵנוּ כָּלִי חֲמֻדָּתוֹ

עֲתִיד הוּא... לְתֵת פָּאָר תַּחַת אֶפֶר	תּוֹכוֹ רְצוֹף אֶהְבָּה, רְצוֹף אֶהְבָּה
שָׁמֶן שְׁשׁוֹן תַּחַת אֶבֶל	בֵּיתוֹ צָפוֹף לְרוֹחָה, צָפוֹף לְרוֹחָה
מַעֲטָה תְּהִלָּה תַּחַת רוּחַ כָּהָה	מִמְצִיא לָנוּ מְחִילָה, לֹא רַק בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
תּוֹכוֹ רְצוֹף אֶהְבָּה...	לֶךְ דּוֹמִיָּה תְּהִלָּה

... רְשׁוֹת לְכָל אָדָם
נִתְּנָה: אִם רָצָה לְהַטּוֹת
עֲצָמוֹ לְדֶרֶךְ טוֹבָה וְלִהְיוֹת
צָדִיק - הָרְשׁוֹת בְּיָדוֹ. וְאִם
רָצָה לְהַטּוֹת עֲצָמוֹ לְדֶרֶךְ
רָעָה - הָרְשׁוֹת בְּיָדוֹ. אֵל
יַעֲבֹר בְּמַחֲשַׁבְתְּךָ דְּבָר
זֶה נְשְׂאֻמְרִים טָפְשִׁי
אֲמוֹת הָעוֹלָם וְרַב נְלִמִּי
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גּוֹזֵר
עַל הָאָדָם מִתַּחֲלַת
בְּרִיתוֹ לִהְיוֹת צָדִיק אוֹ
רָשָׁע. אֵין הַדְּבָר כֵּן, אֲלֹא
כָּל אָדָם רָאִי לוֹ לִהְיוֹת
צָדִיק כְּמִשָּׁה רַבָּנוֹ אוֹ
רָשָׁע כְּיִרְבָּעָם, וְאֵין מִי
שִׁכְפָּה עָלָיו, וְלֹא מִי
שִׁמּוֹנְשָׁנוּ לְאַחַד מִשְׁנֵי
הַדְּרָכִים, אֲלֹא הוּא עֲצָמוֹ
נוֹטָה לְאִיזוֹ הַדֶּרֶךְ
שֶׁיִּרְצָה...
רַמְבַּ"ם, הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה,
ה, א-ב

מתוך סידור התפילה

זָכְרָנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חֶפֶץ בַּחַיִּים וְכִתְבָּנוּ בְּסֶפֶר
הַחַיִּים לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

....

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָּה, חַיִּים חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים,
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בְּרַכְנוּ אֲבִינוּ, כָּלנוּ
כְּאַחַד יַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָ לָנוּ ה'
אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים: וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצִדְקָה וּבִרְכָּה
וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם, וְכָל טוֹב, וְטוֹב יִהְיֶה
בְּעֵינֶיךָ, לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל
עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ, בְּרֹב עוֹז וְשְׁלוֹם:

.....

בְּסֶפֶר חַיִּים, בְּרַכָּה וְשְׁלוֹם, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, נִזְכֹּר
וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
לַחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם:

תפילה לשלום המדינה

עובד ע"י אלי לוי

תבורך מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. סוכת שלום לו תפרש מעליה ואור
ואמת יהיו נר לרגלי מנהיגיה נבחריה ושופטיה. ילכו ראשי המדינה בדרך הצדק
החופש והיושר. תהא מדינת ישראל פתוחה לעלייה היהודית ולקיבוץ גלויות;
תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתת על יסודות החירות,
הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני
גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך
ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות, ויקוים בנו חזון הנביאים "
וְכִתְּתוּ חֲרֻבוֹתֵם לְאֵתִים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֵרוֹת לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד
מִלְחָמָה. " (ישעיהו ב ד'). ו- " הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר ודרך ענבים
במשך הזרע, והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה. ושבת את שבות עמי
ישראל ונטעו כרמים ושתו את יינם, ועשו גנות ואכלו את פריהם ונטעתי על
אדמתם, ולא ינתשו עוד מעל אדמתם". (עמוס ט יג-טו)

תפילה לשלום

על בסיס התפילה
של רבי נחמן

אדון השלום, מלך שהשלום שלו. שים שלום בין עמך ישראל
ויתרבה השלום בין כל באי עולם ולא יהיה שום שנאה, קנאה,
תחרות וניצחון בין אדם לחברו, רק יהיה אהבה ושלום גדול בין כולנו
וכל אחד ידע באהבת חברו, עד שנוכל להועד ולהתקבץ יחד.
כל אחד עם חברו ונדבר זה עם זו ונסביר זו לזה האמת
אדון השלום ברכנו בשלום אמן.

יהי הכל

ברטולט ברכט

יהי הכל
שייך לכל
שיוכל להיטיב עמו

הילד לאשה האמהית - למען יגדל;
העגלה לעגלון הטוב - למען ינהג בה
היטב;
והאדמה למשקים אותה מים -
למען תתן פריה בעתו

עושה שלום במרומו

מילים: מן התפילה
לחן: נורית הירש

עושה שלום במרומו
הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל ישראל
וכל יושבי תבל
ואמרו אמן

יעשה שלום
שלום עלינו
ועל כל ישראל

מי יתן ותתברך קהילה זו ותישמר
מי יתן ונדע להאיר פנים ולשאת חן בינינו
מי יתן ונזכה להתרומם יחד להשכין שלום בעולמנו

נכתב ע"י מור שמעוני ומירה רגב

תקיעת שופר

תחל שנה וברכותיה

קטעי קריאה ותפילות

על כף זכות - רבי נחמן 22
 ערב יום הכיפורים - זלדה 7
 פתח לנו שער בעת נעילת שער 36
 קדיש חילוני - שלום סמיד 28
 קדיש מסורתי 27
 ראש השנה - אריה בן גוריון 10
 רשות לכל אדם - רמב"ם 39
 שאל בן אדם - י.ח. ברנר 30
 שים שלום טובה וברכה - מתוך התפילה 40
 תחנון - אריה אורי 21
 תן לנו שנה - עממי 39
 תפילה לשלום - רבי נחמן 41
 תפילה לשלום המדינה - אלי לוי 40
 תפילה עם העבריינים - אדם ברוך 15
 תשמרנו מן הפניות והגאווה - רבי אלימלך מליז'נסק 24

שירים ותפילות

אבינו מלכנו 21
 אסיף - איתמר פרת 34
 את תלכי בשדה - לאה גולדברג 12
 בימים שיעבור עלינו - אביב בכר והדס קליינמן 12
 דברים שרציתי לומר - יענקלה רוטבליט 20
 הכניסיני תחת כנפך - ח.נ. ביאליק 28
 הליכה לקיסריה - חנה סנש 29
 ונתנה תוקף - יאיר רוזנבלום 25
 חתיכת שמיים - לאה שבת 30
 ימי הכל - ברטולט ברכט 41
 כולנו זקוקים לחסד - נתן זך 16
 כמיהה - זלמן שזר 16
 כנפי רוח - הרב קוק 38
 מודה אני - מאיר אריאל 36
 מי האיש - תהילים 11
 משירי סוף הדרך (למדני אלוהי) - לאה גולדברג 7
 סליחות - לאה גולדברג 13
 סתיו יהודי - אברהם חלפי 6
 עוד חוזר הניגון - נתן אלתרמן 11
 עושה שלום במרומיו - נורית הירש 41
 עננו 24
 קול גלגל - שוטי הנבואה 11
 קטנתי - יונתן רזיאל 26
 שיר של יום חולין - רחל שפירא 7
 שיר תשרי - רחל שפירא 9
 שירת העשבים - רבי נחמן מברסלב עמוד 10
 שער הרחמים - מאיר בנאי 26
 תוכו רצוף אהבה - ישי ריבו 39

אבינו מלכנו 36
 אדון הסליחות 23
 אורות התשובה - הרב קוק 24
 אל נורא עלילה - ר' משה אבן עזרא 37
 אלה היו ימי חסד - יהודה עמיחי 34
 אלוהים ועניו - אורי צבי גרינברג 16
 אנא בכוח 17
 אני מחבבת אנשים - אוה קלפי 34
 בבוקר שלאחר יום הכיפורים - ילי שניר 37
 בואו ונעמיק - מרטין בובר עמוד 11
 בחודש השביעי (ויקרא ט"ז כ"ט-ל"ד) 6
 בטרם - יהודה עמיחי 36
 בנעורי - רבי חיים מצאנז 20
 בשבח הגינוי העצמי - ויסלבה שימבורסקה 20
 החיים שיש לך - יונה וולך 30
 הכזה יהיה צום אבחרהו... ישעיהו נ"ח 21
 הכל משתנה - ברטולט ברכט 14
 הנח לרגלי ללכת - תמר דבדבני 45
 הנני העני ממעש - נעם מיינרט 18
 הסבר "ונתנה תוקף" 25
 הרבה דברים הולכים ונבראים פה - א.ד. גואדון 19
 הרי הם המוניך - אברהם חלפי 21
 התפילות יצרו את האלוהים - יהודה עמיחי 33
 ואף על פי ששערי תפילה ננעלו - בבלי ברכות לב ע"ב שער
 וידוי הגדול 18
 וידוי המסורתי 33
 וידוי משלים 19
 זכרנו לחיים מלך חפץ חיים - מתוך התפילה 29
 חידוש פני החברה - יריב בן אהרון 9
 חיינו - אדם ברוך 23
 חנה סנש - ערב יום כיפור 17
 יום כיפור 1973. 25
 ימים נוראים - ש" עגנון 37
 יעלה תחנונו 32
 כימים אחדים - מאיר שלו 32
 כל נדרי 15
 להתנתק מכבלים - הרב עדין שטיינזלץ 14
 לכן נחוץ שיראה אדם את עצמו - בעל הבאר מים חיים 38
 מי יתן ותתברך קהילה זו 41
 מכתב ערב יום הכיפורים - מוקי צור 43
 מעשה ברב זקן - סיפור חסידי 32
 מתחת לכוכב קטן - ויסלבה שימבורסקה 23
 נדרים קטנים - אלישע פורת 16
 נוסח של הדלקת נרות מסורתי וחילוני 6
 נעילה - רעיה הרניק 36
 עושה שלום במרומיו 28
 על אהבה ושלום - יהודית כפרי 22
 על דעת המקום ודעת הקהל - רבקה מרים 13

...למי אנו שולחים את מכתבינו אלה? מה הכתובת של התפילה? מי המוען? מי הנמען? האם בתפילה אותות של הזדהות עם מה שאנו לא, דיבור במסגרת אהבת האחר? ואולי תפילה הנובעת מפגישה אנושית בין בני אדם שבירים שלבם יודע חדרים חדרים והם מעריצים אורות רחוקים של כוכב. האם מתוך התפילה מתגלה האחריות לאחר והאחר הוא שורש האחריות? האם התפילה מטפחת את הרגישות לשונה מנושא התפילה המתפלל, או האם התפילה היא חווית המראת הנפש אל המקום בו עומד המתפלל ללא קשר אל חבריו ומבקש לעצמו גאולה. הגאולה בשבילו היא שחרור והגדלה אינסופית של האני מתוך סירוב לעמוד מאחורי הזולת, שהרי לעמוד מאחורי מעשיך היא האחריות. האם התפילה היא העמידה בפני, קצת לפני שאנחנו עומדים מאחורי? והרי לעמוד מאחורי הוא השורש לאחריות. הכול מעמיד אותנו בפני הצורך בדיאלוג, שהוא גם פגישה בין-אנושית. עם הטקסט כשדה המראה. אך איזה טקסט? האם הטקסט המקודש הוא שדה המראה נטול ביקורת האם כל טקסט אחר לא שווה? האם כשנתפלל נלמד את הטקסט כפרק היסטורי שילמד אותנו להישמע ולהקשיב דווקא למציאות הסובבת אותנו, ולגלות, דרך חיפוש הריאליה שהייתה בעת כתיבת התפילה, את הצורך שלנו לקרוא את הריאליה שמסביבנו ואת התביעות המוסריות שהיא מעלה? או האם צריך להעלות את הטקסט כפי שנמסר בין הדורות, ללא תשומת לב לתחנות בהן עבר, מתוך הנחה כי המרחק הגדול מאפשר לקרוא אותם יותר כמדרש חופשי המאפשר להפוך אותו לראי של כל נפש סוערת, או לשיר שיר ערש שילווה במילות אימה כל נפש שכבר נרדמה מזמן.

[...]

אסור שנגיד את כל המילים בלי להאמין באף אחת מהן בדיוק כפי שאסור שנעל את הסידורים והספרים מפחד שניתפס על ידי משטרת האמונה המסתובבת בשכונות. אנו צריכים להיות מי שמבקש לא להיות מחסום בפני חיפושי הדרך שלא יאבדו את האדם למרות חולשתו.

[...]

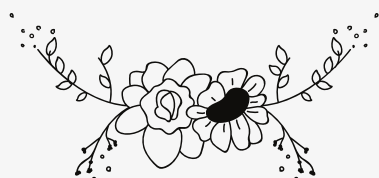
אנו זקוקים לשאוב מלוא החופן ממוסיקה, תיאטרון, תמונות, ספרות וסידורי התפילה; סיפורי החסידים וסיפורי המתנגדים, מאלתרמן ולאה גולדברג, מאבא קובנר ודליה רביקוביץ, מחיים נחמן ביאליק כמו שלמדנו מן הסידור ואת דרכו.

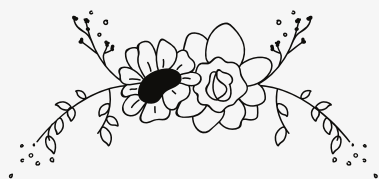
מרטין בובר אמר כי לא מייצרים תרבות בתכנית מראש. כך היא לא תצמח. אך זה הוא אמר בשנות השבעים שלו; כשהיה נער, העז לערוך תערוכת תמונות בקונגרס הציוני להראות לנו ולאזרחי הציונות כי תרבות תמיד סובלת מהריון ארוך. אך הוא מגיע מנקודת החלטה, נקודת רצון והעזה. בהריון רבים הפחדים; תחושת העתיד חזקה אך מסתורית מדי, ואין להאיץ בה באופן מלאכותי. יש להכין תעודות לידה כדי שאפשר יהיה להצמיח תיקונים.

שלכם,

מוקי

מוקי צור, מכתב ערב יום הכיפורים תש"ע

הִנֵּחַ לְרַגְלִי לִלְכֹּת
לְמָקוֹם
שֶׁלְבִי אוֹהֵב
פָּתַח לְבִי לְאֹהֵב
אֶת הַמָּקוֹם אֵלָיו
רַגְלִי הוֹלְכוֹת

תמר דבדבני

